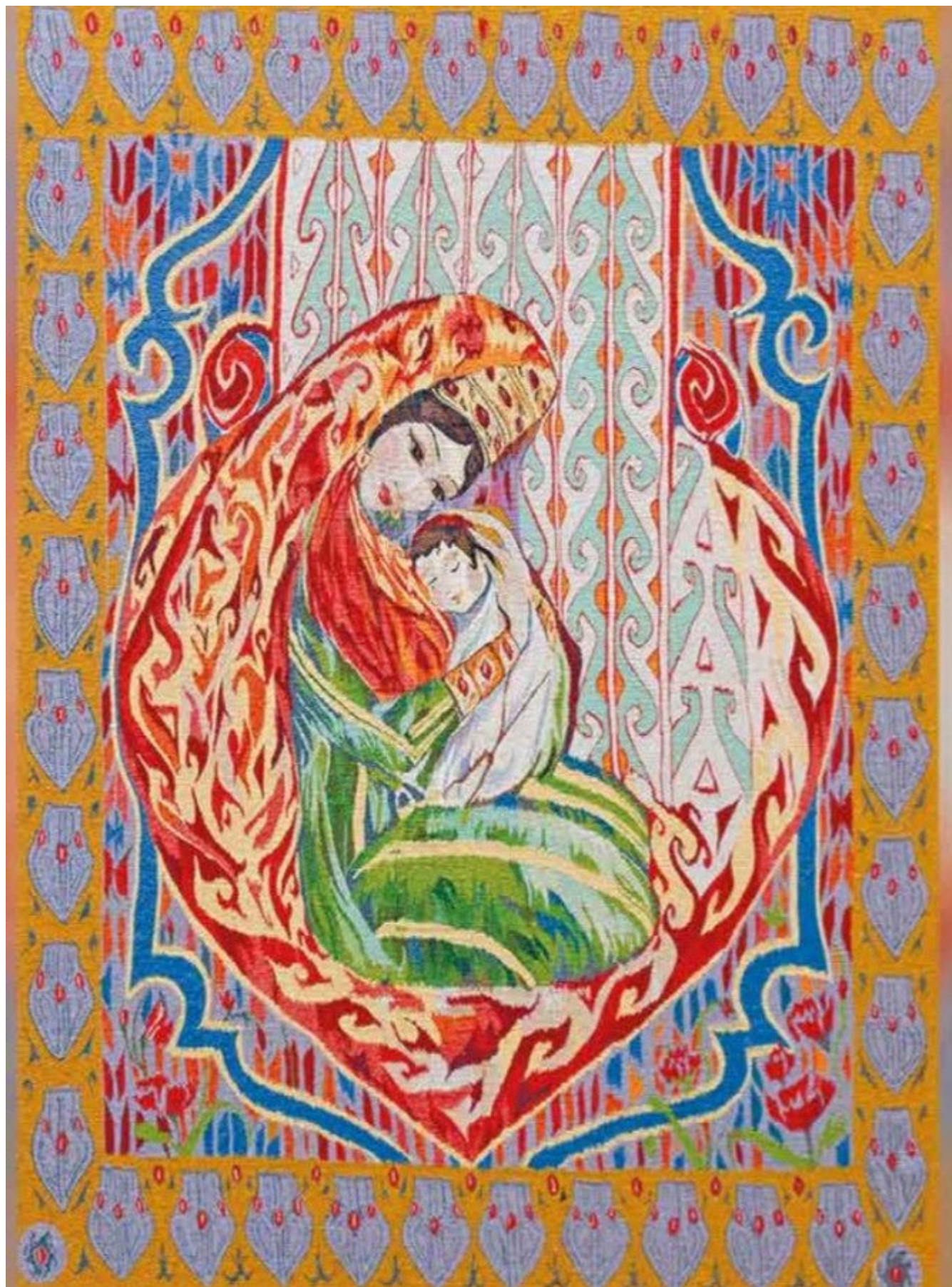

Bir käse süýt / poema

Category: Kitapcy, Poemalar, Sözler

написано kitapcy | 21 января, 2025

Bir käse süýt / poema BIR KÄSE SÜÝT

Jennet eneleriň daban astynda,
Durmuş gözelligi ak patasydyr.
Enäniň gözýaşy bagtyň kastynda,

Bagtsyzlyk □ perzendiň öz hatasydyr!
Ene üçin birje çirimsiz gije,
Mekkäniň hajyna zyýarat bolar.
Enäniň patasy □ iň şowly bije,
Bil! Bütün ömrüňe zyýapat bolar!

Emma bu durmuşyň soňsuz kadasy,
Çarhypelek aýlap otyr çarhyny.
Diňe dolandan soň sabryň badasy,
Ynsan duýar eken bagtyň parhyny.

Bu bir gadymlardan galan rowaýat,
Emma asyr-asyr manysy täze.
Ol hemişe goldaw, mydam hemaýat,
Enä hut şoň üçin diýilýär□Käbe!

Alleý balam, ak balam,
Seniň kimin ýok balam.
Owal-ahyr ýüregiň,
Bolawersin päk, balam!''...

Hüwdi çykýan ojak bagtyny guçup,
Ýaňlary ýaýrapdy Ýeriň ýüzüne.
Ene mähri Güneş kibi nur saçyp,
Gursagyna süýt, mähir indi gözüne.

''Eziz Allam! Şükürim kän, mylaýym,
Arzyly pursady ömrüme berdi!
Balam ösüp, ýigit çyksyn, ylaýym,
Götersin egninde il-ulusuň derdin!

Gözlerinden rehimdarlyk gitmesin,
Ýüreginden söýgi öçmesin daýym,
Sabry, kanagaty, akly ýitmesin,
Balamy hemişe gora, Hudaýym!''

Şol günden soň şu mazmunly dilegler,

Gije-gündiz hiç kesmedi yzyny.
Bala ene üçin mähir-münewwer,
Elmydama kuwwatydyr dyzynyň.

Aý yza aý geçdi, ýyl yzyna ýyl,
Ösdi germek ogul, kemala geldi.
Bagt onuň elinde, ýumşuna kaýyl,
Dert enäň deminden amana geldi.

Murty taban gerçek boldy ýigdekçe,
Ykbalyň yzyndan kowup başlady.
Nebis bilen söýgi bolmaz serhetdeş,
Ýigdi gara nebis bogup başlady.

Az geldi gözüne dünýäniň genji,
Haýsy ýana baksa keşbini gördi.
Oňa hiçdi iliniň gaýgy-begenji,
Gaýta özi boldy iliniň derdi.

Harsydünýälikden toplan malyňy,
Sanamakdan lezzet alyp başlady.
Gara nebsi ýesir etdi pälini,
Wah, enäniň bir dilegi paşmady...

Ene bolsa, garyp külbäň töründe,
Şo:l dileg edýärdi perzendin söýüp.
Nam-nyşab galmandy gözleň nurundan,
Hasrat bilen kalby barýardy köýüp...

Iň bolmanda perzendiniň didaryňy,
Bir gezek görmegiň arzuwyn edip.
Zyýarat edýärdi ýaryň mazaryňy,
Her wagt öwleýä ýerine gidip.

Ogluň bu zatlardan habary ýokdy,
Gününden razydy, aňry ýanyndan.
Göwnüne jahanda bar zatdan dokdy,
Enäniň ryzasy uçdy aňyndan.

Emma bir gün, bir adaty wagtda,
Beýik Ýaradandan erada geldi.
Enesine umyt geldi bagtdan,
Eden dogalary myrada geldi...

Kelle göçgün ýigdiň söwdasy paşman,
Alan harydyny talapdy ýagy.
Emma ol şonda-da hiç däl di puşman,
Göwnüne görüplik soly hem sagy.

Soň ol aldy haryt doly ammary,
Mallaryna kesel degdi, dagady.
Geldi goşun çekip, gaýgy-gamlary,
Geldi ýigdiň oýa batjak sagady.

Böwrüni diňledi: ''Allajanlarym,
Bu agyr synaglaň sebäbi nedir?!
Ýa duşman boldumy dost saýanlarym,
Ýa-da meslekdeşlem goýanok gadyr?!

Ýa bolmasa biri bilgeşleýinden,
''Garyp düşsün'' diýip bet doga kyl dy.
Ne bolsa-da ýamanlykdyr teýinde,
Biri meni ýowuz hupbata sal dy...''

Pikir bilen aň elegin eläpler,
Ýigidiň paltasy degen soň daşa.
Bilmek üçin şowsuzlyk ne sebäpden,
Bardy danaň ýanna ýollary aşı.

''Dana! Bir haýyşym bardy bitirsen,
Sen aýdyp ber, neden çökdi rysgalym.
Mal-mülkümi dolap maňa getirsen,
Yaşarsyň bilmänjik eklenjiň gamyn!''

Dana esli salym durupdyr synlap,
Ýagşylyk nuruny ýitiren ogly.

Soňam zor aýakdan gaharyn ''gynlap'',
Diýipdir: ''Eneňi görmäliň bäre,
Gönüňden gel, hany, näçe wagt boldy?!''

''Köp wagt däl, bary-ýogy ýyl ýarym,
Işler bilen elim sypynmady hiç''.
''Eneň gaýdyp berer rysgalyň baryn,
Eneň närazysa, bar tagallaň puç!

Gitderazy eýle käbäň eneňi,
Eneň pata berse, düzeler bary.
Hiç görmedim nebsiň mähri ýeňenin,
Eneňdir rysgalyň ilki hossary!''

Ýigidiň ökjesi ýeňläň badyna,
Ýelk ýasapdyr dogduk külbesi bakan,
Diýjek sözlerini belläp ýadyna,
Gaýtalap görüpdür ýekänme-ýekän...

''Essalawmaleýkim! Otyrmyň ene?!'',
Diýen tanyş sese tisginip çala.
Ýalňyz balasyna seredip siňe,
''Otyryn, sag-gurgun ýörmüsiň, balam!''

''Ene, neme meniň rysgym gaçypdyr,
Ýene sähel bolsa tüwmaýak goýjak.
Sen bilýäň-ä ogluň eli açykdyr,
Rysgym gaýdyp gelse, toklujyk soýjak

Ýöne danaň ýanna bardym sowala,
Enemrazy bolsa düzeljekmişin.
Ene jan, goýma-da meni zowala,
Aýt sen, bitireýin bitmedik işiň!

Näme etsem mendenrazy bolarsyň,
Köşk gerekmi, uzak ýyllyk harajat?!
Kalbyň näme diýse şony alarsyň,
Meňem başym alyp durmaz harasat!''

Çeňklenen çäýnegiň çayyn agdaryp,
Moýlyja käsäni uzadan ene.
Ýürekden mylaýym sözün agtaryp,
Diýipdir ogluna: ''Bir käse, ine.

Şujagaz käsäni dolduryp maňa,
Balam, ene süýdüb getirip bilseň.
Eneň-ä ak pata bererdi saňa,
Onsoň seňem mydam ýüzleriň gülsün!''

''Eý waý, boldumy şu, bar bolanymy,
Bu işde müşgillik görmedim, kábäm!
Häzir görüp şu goňşy-golamyny,
Saňa süýdi derrew getirer balaň!''

Ýigit şol moýlyja käsesi bilen,
Epeý-epeý basyp düşüpdür ýola.
Göwnüniň çümmüjek hossasy bilen,
Bitirjek işine sygmandyr go:la.

Emma ol-a, goňşy-golam ekeni,
Alys ýerlerdenem boş gaýdan käse.
Aýdar ýaly dälmiş ýigdiň çekenin,
Bende azap baryn çekipdir ýogsa...

Balasynyň rysgyn kesip hiç ene,
Süýdün bermeklige bolmandyr boýun.
Boýnun burup gaýdyp gelipdir ýene,
Diýipdir: ''Ene jan, utdy bu oýun!

Men bir näletkerde ogul ekenim,
Bir käse süýdüňem öwezini dolman.
Çekdin ene, bir gijejik çekenini,
Hiç baýlyk jahanda saňa taý bolmaz!

Öt günämi kábäm, bagyşla meni,
Eger muňa ýetse seniň mejalyň.
Şu günden soň başa göterjek seni,
Ömrüm gutar: gutarmaýar ejabym!''

' 'Men senden müñde birrazy perzendim,
Alla işleriñi oñuna kysyn.
Bolsun şu söz meniñ iñ soñky pendim,
Il ogly bol, gören ýüzüne ssysyn! ' '

Heý, ynsany kemal eden beýiklik,
Bagyşlaýaň, giň ýüregiň dünýeden.
Adam ogly, bir sulbadyň, eýikdiň,
Sözle hany, ýüregiñi diñle-de!

Käbäň üçin ähli etjek zadyňy,
Etdiñmikäň, ýa barmydyr armany.
Sena eýle dilde enäň adyny,
Ene Ýaradanyň mähir permany!

Bu bir gadymlardan galan rowaýat,
Emme asyr-asyr manysy täze.
Ol hemişe goldaw, mydam hemaýat,
Enä hut şoň üçin diýilýär □ Käbe!

Gülşirin HANOWA.

Elektron görnüşe geçiren: Peşen ogly Afrasyýap Poemalar